

CAGANÒFILI

BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ «AMICS DEL CAGANER»

TERCERA ÈPOCA. DL.: B-21.699/97 · BARCELONA · JULIOL 2009 · NÚM. 34

Editorial

Any rere any, i sense adonar-nos-en, la figura del Caganer s'agegan-ta i envaeix no només l'àmbit lite-rari o de les arts plàstiques, sinó també, el de l'estudi universitari, encara que pugui semblar menti-da.

El caganer va començar la seva vida d'una manera senzilla, de forma callada, fins i tot va ser cri-ticat i menyspreat per molts, i per això es va envoltar del silenci i de la modèstia, propis de la humili-tat en la qual es desenvolupava la seva existència.

Però la seva gran humanitat i el fet d'estar tan proper al poble ha fet que poc a poc s'anés conver-tint en la figura secundària més emblemàtica, famosa i simpàtica del pessebre.

La seva immensa popularitat, la qual ha crescut de forma consi-derable en els últims temps, ha suposat la seva irrefrenable ir-ruptió en àmbits que fins fa poc eren, de fet, impensables. Així li han dedicat contes (Mossèn Ba-llarín), articles periodístics (Jo-sep Pernau, Eugenio Madueño, I. Obiols, E. Casals, etc.), llibres (Josep Mañà, Jordi Arruga, Tere-sa Jiménez), acudits (Fer, Ventura i Corominas, Ivà, Kap, Oscar Ne-breda, etc.) programes televisius

(Andreu Buenafuente, Albert Om, El Gran Wyoming) cançons (Jaume Sisa i Marc Parrot) i instal·lacions artístiques (Antoni Miralda, Fran-cesc Torres). També ha aparegut en novel·les (Lluís Anton Baule-nas, Narcís Comadira), pel·lícules, poesies, etc. La seva culminació, però, ha tingut lloc recentment, a la Universitat de Munster (Alema-nya), amb la lectura d'una tesina per part de Linda Worsmbecher, la qual ha realitzat aquest treball per a la seva llicenciatura en an-tropologia. La precisió i ampli es-tudi de la figura del caganer des de diferents punts de vista li ha merescut una excel·lent qualificació acadèmica.

Avui en dia el caganer no només ja forma part dels pessebres de totes les Comunitats Autònomes espanyoles, traspasant definitivament les fronteres geogràfiques, sinó que ha traspassat també les fronteres temàtiques i ha entrat, com acabem de veure, en un àmbit tan exclusiu i excels com és l'àmbit universitari.

El curiós del cas és que no hagi estat un o una estudiant del nostre país, on va néixer la figura del

caganer, l'autor/a d'un estudi per aconseguir un grau universitari, com és una tesina de llicenciatura sobre el caganer, la qual cosa hagués estat el més lògic, sinó una jove alemanya, Linda Worsmbecher, que es va enamorar de la nostra terra a través de la figura més simpàtica i admirada del pessebre català, que va descobrir de forma inesperada per a ella, en uns recents Nadals a la Fira de Santa Llúcia.

Xabier Añoveros Trías De Bes

Marc Parrot Caganer de l'any 2008

Marc Parrot, nomenat caganer de l'any 2008 per la seva contribució en la difusió de la figura del caganer als mitjans musicals d'arreu mitjançant la música i la lletra de la cançó «el Caganer» en el volum núm. 4 d'«Altres cançons de Nadal» dedicada al caganer, en l'incomparable marc del restaurant del Col·legi de Metges de Barcelona la nit del dia 10 de desembre de 2008.

La nit va començar en una rebuda al vestíbul del restaurant del col·legi de metges amb el tradicional intercanvi de caganers i altres materials adients al gènere, per passar al sopar pròpiament dit, amb el lliurament de dues noves postals de caganers de les col·leccions dels nostres associats.

En acabar l'àpat el nostre president, Sr. Joan Lliteras i Lliteras, va donar la benvinguda a tothom i principalment al nostre convidat i la seva família més els acompanyants, tot fent un petit discurs explicatiu del funcionament de l'associació i glossant la figura del convidat d'honor a qui va donar la benvinguda i la paraula perquè expressés el que sentia uns moments abans del seu nomenament.

Marc Parrot va començar tot seguit el seu discurs, que deia així:

Gràcies... Sóc un home pacífic i no m'agrada el conflicte. Per això estic molt content de rebre l'honor de ser el caganer de l'any.

A partir d'ara ja em podeu enviar a cagar que m'ho prendré com un missatge d'ànim. De fet, crec que sempre ha estat així.

Bé, jo tota la vida he estat un fan del caganer. Ja de ben petit em fascinava, de la mateixa manera que avui fascina als meus fills. I ara fa un any, quan em van demanar que fes una nadala, vaig tenir clar qui havia de ser el protagonista. I pensant en ell em van venir dues coses al cap: el destí i la fama.

Jo crec que hi ha qui senzillament està predestinat a tenir fama.

Són aquells que aconsegueixen allò d'estar al lloc adequat i al moment adequat... En el cas del caganer potser algú podria pensar que més aviat ell estava en el moment i al lloc inadequats...

Però hi era. I el més important... Tothom ho sap.

No us penseu però, que només la mala fama ha de ser dura de portar, ni que el qui té un paper protagonista en algun moment de la història perdurarà o deixarà de perdurar segons si ha fet el bé o el mal, si ha encertat o s'ha equivocat. Tot això és irrellevant.

Els grans moments converteixen als seus protagonistes en esclaus de la imatge que perdura a la memòria de tots.

Posem per exemple un cas que tots coneixem. L'arquer que va encendre la flama olímpica als Jocs de Barcelona. Creieu que no seria conegut si hagués fallat i la flama no s'hagués encès?... Jo crec que seria igual de conegut, només que en aquest cas, la gent quan el veiés es dirien «Mira aquest és el que la va cagar a les Olimpíades de

Barcelona». És més, fins i tot crec que si aquella fletxa incendiària s'hagués desviat endemoniadament i s'hagués clavat al pit d'algun pobre dels assistents al públic, la seva fama estaria encara més viva i els milions d'espectadors que ho veien a través de les càmeres en tindrien un record igualment inborrable.

Per tant, la fama no depèn de l'acte sinó de la notorietat del moment. La fama és tràgica i ha d'acabar sent odiosa tant la bona com la «mala».

Poseu-vos si no en la pell d'aquest senyor, rememorant la seva gesta una i una altra vegada. Cada cop que coneix a algú (algú que evidentment ja està en antecedents), reunions amb nous companys de feina, clients, familiars llunyans, nous veïns, pares de l'escola dels fills... sempre el mateix rotllo. Vulgui o no vulgui ha de seguir explicant el mateix. És com si portés un estigma.

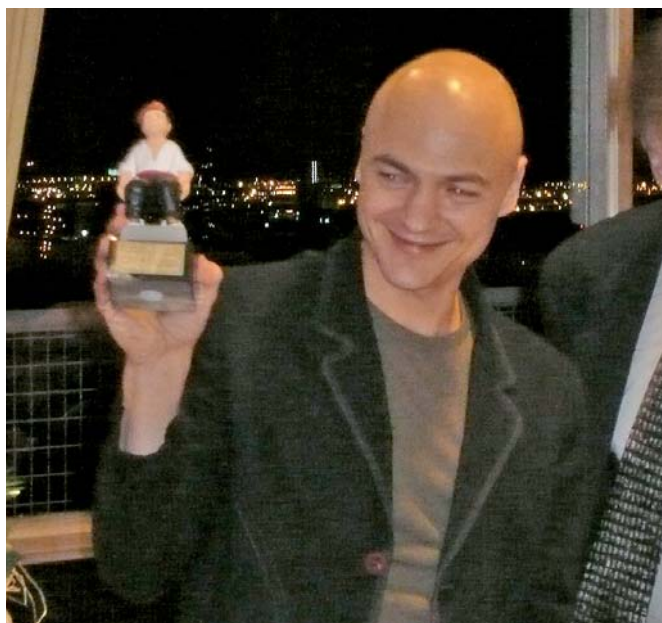
Jo com a bon caganer sento especial simpatia pels qui han fet grans cagades. Estic segur que al darrere sempre hi ha una bona història, més imprevisible i amb distància, divertida.

Per això a més de simpatia, sento gran admiració pel caganer. Perquè aguanta any rere any el seu paper amb fermesa. I sobretot sento proximitat i tendresa perquè conec la seva història.

En acabar el discurs, va fer quasi vesar les llàgrimes a tots els assistents al cantar la cançó del Caganer amb l'agradable sorpresa que l'acompanyaven els seus fills i una amiga assistents a l'acte. Tot seguit el president va lliurar a Marc Parrot el títol i el caganer que confirmaven el seu nomenament com a caganer de l'any 2008.

Després de firmar autògrafs a tots els assistents i donar les gràcies pel nomenament, es va cloure el sopar i vàrem marxar amb el sentiment d'haver passat una nit molt agradable i especial.

La redacció

La botigueta del sopar

Joan Lliteras presentant el Caganer de l'any 2008

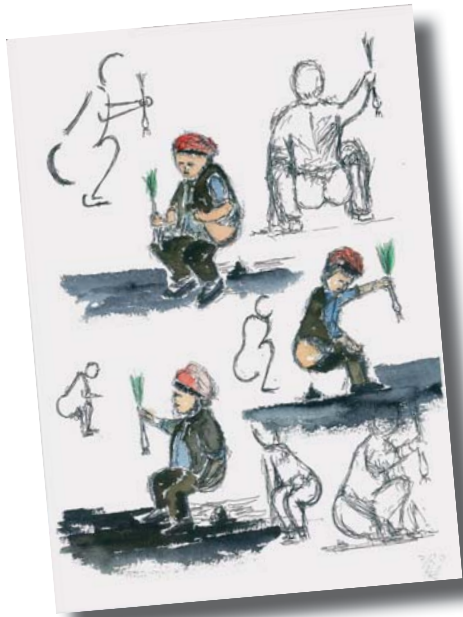

Marc Parrot cantant la cançó del Caganer

VI Calçotada de l'Associació Amics del Caganer 2009

Restaurant Mas Rosselló. Tarragona, 28 de febrer

El Caganer errante

Empezaré diciendo que soy gallego de nacimiento y marino de profesión para así, después de esta presentación poder relatar mejor esta historia.

Cierto día, comentando las diferentes costumbres navideñas en distintos puntos no muy distantes con un buen amigo catalán, éste me comentó lo de la figura del «caganer», afamado personaje que en Cataluña se cuela discretamente en un recóndito lugar del hogareño «belén».

También me dijo que era una figura que solía ir acompañada de la suerte, y como por lo que expongo en el inicio de este escrito yo no creo en «as bruxas, pero haber hailas», quedamos en que para la próxima vez que nos viésemos me traería uno.

Así sucedió poco tiempo después, y yo cumpliendo con mi parte, enrolé al «payés» en mi barco, desempeñando plaza de acompañante e instalándole en un lugar adecuado con su actitud sobre la mesa de mi despacho.

Comenzaron así las singladuras de nuestro personaje y la verdad es que a ninguno de los dos nos fue mal. Cruzó el ecuador en varias ocasiones y permaneció la mayor parte de su período de embarque en los mares del sur,

convirtiéndose en un experto navegante bregado en calmas y tormentas.

Pero un buen día al regresar de un período de vacaciones, me encuentro con que el «caganer» había desaparecido. Lo busqué por todas partes sin resultado alguno. Se marchó sin dejarme ni una triste nota de despedida, después de haberlo dejado al cargo de la situación mientras el buque permanecía en reparación. Un año después de su desaparición sigo sin tener noticias suyas, no sé si andará de «sin papeles» por la vida o si se encarameló con una nativa y me lo pueda encontrar cualquier día en un chiringuito de Swakopmund vendiendo a los turistas bocadillos de «salchichón de Vich con pantomaca».

¡Un saludo desde alta mar!

Julio Simil López

Els Caganers de l'any 2008

Selecció de seixanta novetats

Tabaler de la Patum
Terrisseria de Caldes

Maleni
Terrisseria de Caldes

Estàtua de la Llibertat
Terrisseria de Caldes

Àvia
Caganer de fusta i roba

Policia alemany
Caganer de fusta i roba

Nen català
Pessebres Olivé

Castanyer
Pessebres Olivé

Collidora
Scaramuix

Caganer Ecologista
Carme Ferrer

Nen català
Banyoles

Pep Guardiola
Anna M. Pla

Periquito
Anna M. Pla

Cap d'Estació de Ripoll
Anna M. Pla

Quina pudor
Carles Delgado

Llenyataire
Sicília

Pidolaire
de fang

Zipi
Núri Valls

Shrek
Núri Valls

Culé
de fang

Pastor lilegint
Granada

Avi
Granada

Caganer de suro,
paper i filferro

Maya de fusta
Guatemala

Home ric
Guatemala

Exposició a Ordino

El dissabte dia 6 de desembre de 2008 es va inaugurar l'exposició de caganers a la localitat andorrana d'Ordino. L'exposició que va ser una iniciativa de la nostra associada Glòria Ollé, es va celebrar al Centre Cultural de la localitat, juntament amb la fira de Santa Llúcia. S'hi van exposar unes sis-centes figures del caganer, i amb una presència de més de dues-centes persones, l'acte d'inauguració va ser presidit per la Regidora de Cultura del Comú d'Ordino, Sra. Bernadeta Coma, així també com la directora del centre, Sra. Anna Call i juntament amb els seus membres directius i l'equip de l'associació que varen muntar la mostra. El Comú d'Ordino va convidar a un magnífic sopar a tots els membres de l'associació presents a l'acte així com als seus acompanyants.

La redacció

Exposició a Artesania Catalana

Mostra de caganers dins l'exposició «Fent camí per la molsa». Les figures del pessebre popular, presentada a l'incomparable marc de la sala d'exposicions d'ARTESANIA CATALUNYA del carrer Banys Nous, 11 de Barcelona.

El Cargol Graciós

Associació Cultural i Gastronòmica de Gràcia

Els cargols són caganers de mena i, mai més ben dit, en el sentit literal de la paraula. Segurament per aquest motiu els membres de l'associació gastronòmica del barri de Gràcia, El Cargol Graciós, van rebre amb afecte i simpatia l'ofrena del caganer cargolaire que li va fer arribar per Nadal els Amics del Caganer. Prova d'això, en podreu trobar la cita i la foto a:

<http://www.cargolgracios.org/>

I amb el desig de continuar difonent la figura del nostre caganer, restem a l'espera de poder compartir ben aviat alguna jornada gastronòmica entre ambdues associacions. Fins ben aviat.

Iolanda - Amics del Caganer

De porc i de senyor se n'ha de venir de mena?

Un nou llibre engrossa la bibliografia sobre la figura del caganer. És «El gran llibre dels caganers» i en contrast amb el seu títol el tamany és de bloc de butxaca, com un petit àlbum d'imatges.

S'obre amb un pròleg «Una història del caganer» de Jordi Arruga, que resumeix tot el treball que realitzà com a coautor d'«El Caganer. La figura més popular del pessebre català», és una visió polièdrica per informar i engrescar al lector d'allò que han esdevingut i pot esdevenir aquesta modesta figura de pessebre. Destaca el valor de síntesi i l'exposició de l'evolució històrica que ha motivat el caganer, sovint polèmic i a la vegada sent molt estimat.

El cos del llibre està dividit en dues parts agrupades com a caganers antics i/o moderns, a/ des del segle XIX i XX a b/ caganers moderns i de famosos. La col·lecció de Rafel Parera, soci d'Amics del Caganer, cobreix la meitat del llibre. Són vells i bells caganers que ens mostren, potser la millor col·lecció de caganers dels que he pogut veure fins ara. És una mostra de diferent tipologia que suscita enveja, enveja als col·leccionistes i de reconeixement

«El Gran Llibre del Caganer» / 192 pàgines. Llibres de l'Índex. Barcelona 2008

per la recerca i conservació d'aquest nostre consoci. La part de moderns i de famosos té un caire més brillant i divers. Són els caganers realitzats per Anna M. Pla i en Marc Alòs al taller actual de l'Estartit. Pensant més com un producte que està a l'aguait de la notícia, de la fama, d'efemèrides, cada any aportant el sentit del moment en la novetat. Els lectors, sobretot els nous hi veuran una varietat de caganers mai pensada ni assolida per cap figuraire anterior. És el fruit d'una visió més figurera del moment que demana més i més novetats. Enfront, la durada dels caganers antics que han esdevingut perennes.

Dediqueu un temps a observar i gaudir aquest llibre d'imatges. De segur que hi trobareu desitjos i sensacions d'allò més íntimes. Que n'ets de ric, pobre caganer.

Jordi Sarrate

Exposició a Esparreguera

El passat 13 de desembre de 2008 va tenir lloc la inauguració de l'exposició de caganers a Esparreguera. L'exposició va restar oberta fins al dia 6 de gener a la sala d'exposicions municipal i va ser inaugurada per l'alcaldesa d'Esparreguera M.I. Sra. Francesca Fosalba i Batalla.

Racó del Soci

Manuel Benito Castroverde

Resideix des de fa més de trenta-vuit anys al Japó on la seva activitat està relacionada amb el món de la restauració ja que posseeix un restaurant de cuina espanyola a la ciutat de Tokio, i el més curiós del cas són els seus lavabos amb una exposició permanent de figures del caganer i altres estris relacionats amb la nostra figura.

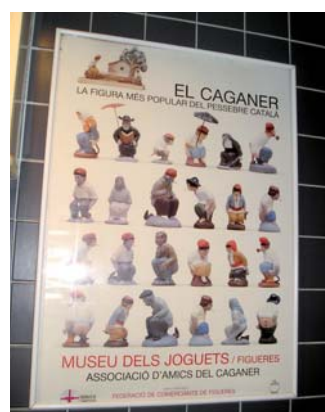
Benvinguda als nous associats:

Johan de Mey (Anvers, Bèlgica)

Thorsten Stielow (Berlín, Alemanya)

Curiositats caganòfiles

Caganer de vidre japonès

Caganer del Pessebre del departament de Desenvolupament Químic del Lab. Almirall

Caganer Hawaïà

Caganer Japonès propietat de Manuel Benito

**Nova pàgina web: www.amicsdelcaganer.cat
Nova adreça electrònica: informacio@amicsdelcaganer.cat**

Consell de Redacció: AMICS DEL CAGANER Disseny, maquetació i impressió: GRÀFIQUES KERPE, SL · Vilafranca del Penedès